

Seizoensoverzicht lente 2026

Al weer zo'n warm, droog en zonnig voorjaar

Klaas Ybema, Harm Zijlstra

Verbazen doet het allang niet meer, als je weet dat de vijftien warmste lentes na 1900 allemaal dateren van na 1990. Natuurlijk was het weer een zeer warme lente en daarbij ook nog eens zeer droog en zonnig. Vorig jaar was het nog droger en zonniger en twee jaar geleden was het warmer. Sneeuw kwam uiteraard vrijwel niet voor, het aantal onweersdagen was normaal en stormen van betekenis ontbraken. Meest opvallend was de excessieve hitte van eind mei.

Temperatuur

Alle drie maanden verliepen warmer dan normaal, wat leidde tot een gemiddelde afwijking van +1,2 graden. Op de meeste plaatsen was dat goed voor een vierde, vijfde of zesde plek in de lijst van warmste lentes sinds 1900. Zie ook tabel 1. In Vlissingen werd het lenterecord van 2007 (11,7 °C) zelfs geëvenaard (tabel 2). De gemiddelde maximum temperatuur varieerde van 17,6 °C in Eil tot 13,2 °C te Hoorn op Terschelling. De Bilt kwam op 16,5 graden uit tegen 14,6 normaal, een waarde die alleen in 2007 en vorig jaar werd overtroffen. Het gemiddelde minimum bedroeg daar 4,9 °C, wat nagenoeg normaal is (5,0). Dit wijst op veel in- en uitstraling en dus gebrek aan bewolking. Landelijk liep dit cijfer uiteen van 8,4 °C in Vlissingen tot 3,5 °C te Eelde.

Tabel 3. Temperatuur (De Bilt)

	maart	april	mei	lente	normaal
gem. temperatuur	8,1	10,6	14,4	11,0	9,9
afwijking	+1,6	+0,7	+1,0	+1,1	
max. 20+		3	13	16	16
max. 25+			7	7	4
min. < 0	5			5	12

Tabel 4. Temperatuur (extremen)

	hoogste maximum (datum)			laagste minimum (datum)		
maart	19,4	(06)	Twenthe-vv	-4,1	(27)	Deelen
april	23,6	(09)	Eindhoven Woensdrecht	-2,4	(01)	Twenthe-vv
mei	33,7	(29)	Eil	-0,5	(15)	Deelen
	laagste maximum (datum)			hoogste minimum (datum)		
maart	5,5	(14)	Twenthe-vv	9,0	(17)	Rotterdam
april	9,0	(02)	De Kooy	11,0	(04)	Eil
mei	9,8	(06)	Horst / Montfort	17,7	(26)	Vlissingen

Tabel 1. Warmste lentes
(De Bilt; 1901-nu)

2024	11,8
2007	11,7
2014	11,2
2018	11,1
2011, 2026	11,0
2025	10,9

Tabel 2. Warmste lentes
(Vlissingen; 1901-nu)

2007, 2026	11,7
2014	11,5
2011, 2024	11,4
2025	11,3
2020	11,0
2017, 2022	10,9

De uiterste waarden bedroegen in De Bilt 31,2 °C op 26 mei (hoogste lentewaarde sinds 2017) en -2,2 °C op 27 maart. Opvallend, maar steeds gebruikelijker, was het ontbreken van lage maxima. In De Bilt bedroeg het laagste maximum 7,8 graden, een waarde die sinds 1900 maar drie keer hoger lag, voor het laatst twee jaar terug (8,2).

Maart begon met zeer zacht lenteweer met vooral hoge maxima op 5 en 6 maart. De eerste decade was landelijk 3,5 graden warmer dan normaal en het verschil in de maxima bedroeg zelfs 6 graden. Behalve in De Kooy was de eerste maartdecade op alle hoofdstations recordwarm. De

Bilt kwam tot 9,1 °C (oude record 8,9 in 1991) en van 2 t/m 5 maart sneuvelen vier datumrecords in de maxima. De rest van de maand verliep gematigder, maar koud werd het niet en al op 29 maart werd in De Bilt de laatste vorstdag opgetekend. April verliep over de hele linie aan de zachte kant zonder extreme uitschieters. Op de 8^e werd de 20-graden grens voor het eerst overschreden, maar zomers werd het nergens. Landelijk viel de eerste zomerse dag op 1 mei, maar na de 4e volgde een periode met koel weer die tot de 20e zou duren. De laatste landelijke vorstdag viel op 15 mei (Deelen -0,5 °C, fig. 6). De tweede

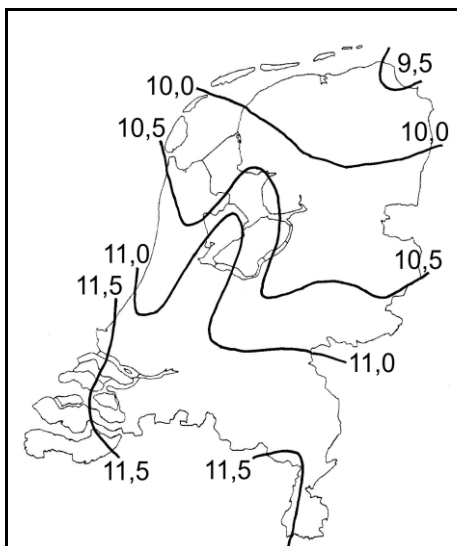

Fig. 1 Gemiddelde etmaaltemperatuur

Gemiddeld	10,8
Normaal	9,6
Vlissingen / Westdorpe	11,7
Roodeschool	9,5

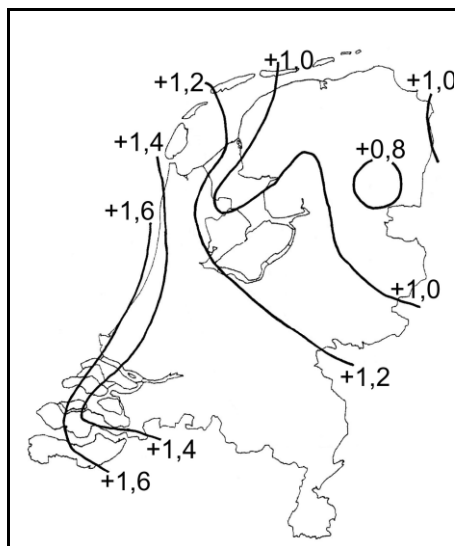

Fig. 2 Afwijking temperatuur

Gemiddeld	+1,2
Vlissingen	+1,7
Hoogeveen	+0,8

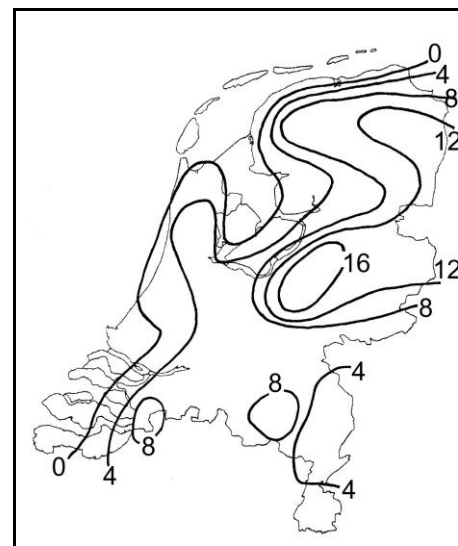

Fig. 3 Aantal vorstdagen

Gemiddeld	5
Normaal	12
Vaassen	21
Diverse plaatsen	0

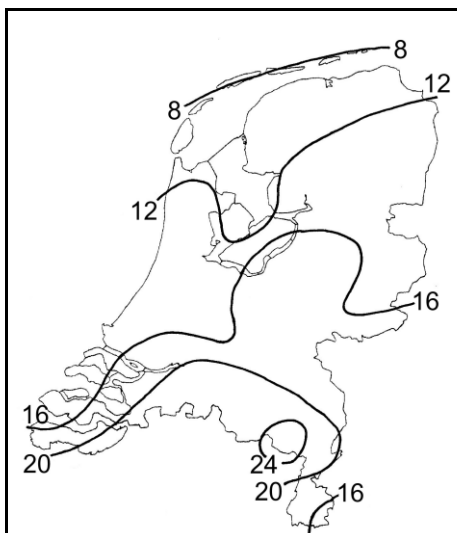

Fig. 4 Aantal dagen 20 graden

Gemiddeld	15
Normaal	14
Eil	24
Hoorn-Terschelling	8

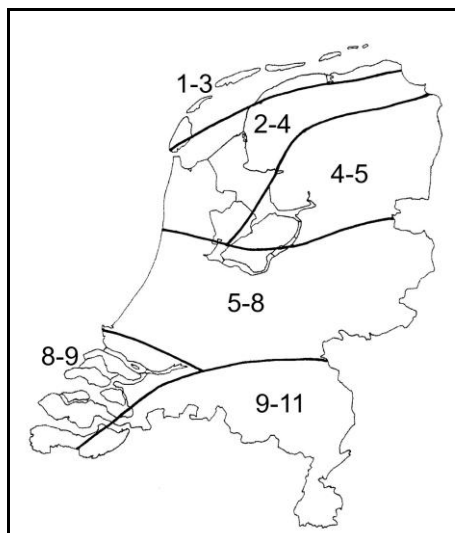

Fig. 5 Aantal dagen 25 graden

Gemiddeld	6,5
Normaal	3,3
Eil	11
Hoorn-Terschelling	1

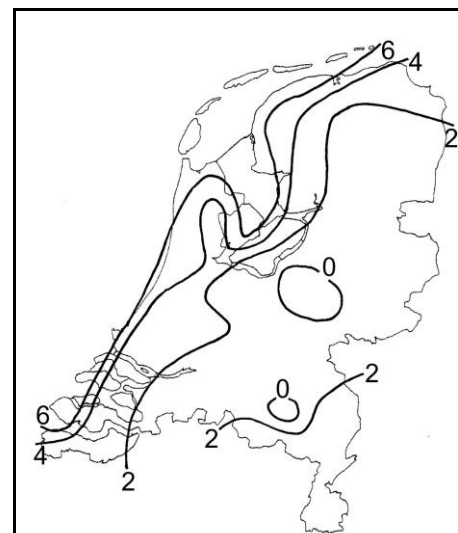

Fig. 6 Laagste minimum 15 mei

Gemiddeld	2,8
Normaal (mei)	1,9
Laaksum	7,3
Deelen	-0,5

meidecade was landelijk 2,6 graden koeler dan normaal, maar daarna barstte de hitte los, wat leidde tot een derde decade die gemiddeld bijna 5 graden warmer was dan normaal (en in de maxima bijna 7 graden). Op de 23^e werd het in het zuidoosten voor het eerst tropisch en De Bilt volgde drie dagen later. In Vlissingen (20,1)

en Maastricht (21,1) was de derde decade nog nooit zo warm geweest. De 10-daagse periode 23 mei t/m 1 juni kwam in De Bilt op gemiddeld 19,8 °C uit, goed voor een vierde plaats sinds 1900. De hoogste temperatuur gemeten te Eil op de 29^e (33,7 °C) was sinds mei 1944 niet overschreden (Gemert 34,3) en

verder was deze waarde alleen in mei 1922 hoger geweest. Nieuw Beerta had deze dag de grootste amplitude van ruim 22 graden (32,6 en 10,5 graden). Het aantal warme dagen lag landelijk rond normaal. De zeven zomerse dagen in De Bilt was het grootste aantal sinds de lente van

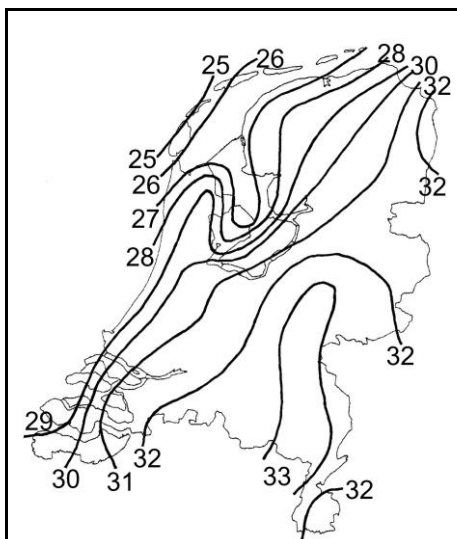

Fig. 7 Hoogste maximum 26/29 mei

Gemiddeld	30,6
Normaal (lente)	26,6
Ell	33,7
Vlieland	25,0

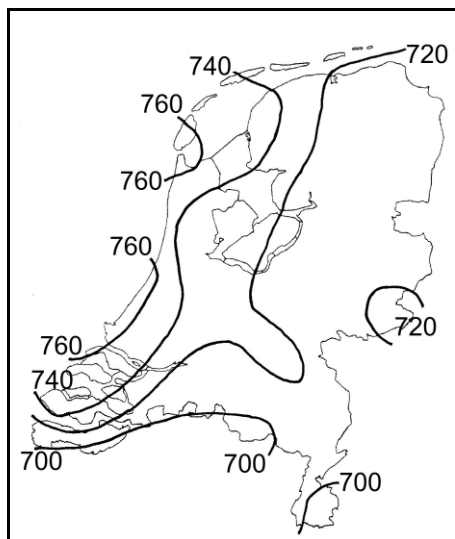

Fig. 8 Uren zon

Gemiddeld	721
Normaal	564
Hoek van Holland	765
Westdorpe	688

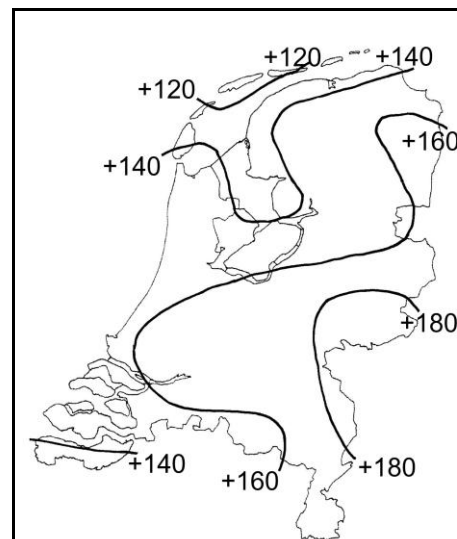

Fig. 9 Afwijking zon

Gemiddeld	+157
Hupsel	+186
Hoorn-Terschelling	+117

2018 (16). Te Ell werden vier tropische dagen vastgesteld, waarmee het landelijke record uit 1922 en 1976 werd geëvenaard. Het aantal vorstdagen bleef ver achter bij het langjarig gemiddelde. De Bilt had er vijf tegen twaalf normaal en dat was op vijf na het kleinste aantal na 1900 (slechts één in 2024). Het warmtegetal was daar met 18 het hoogst sinds 2018. Landelijk varieerde dit van 2 op Terschelling tot 36 in Maastricht.

Wind

De windmolens leverden minder energie dan normaal. Alle maanden lieten een tekort aan wind zien. Het landgemiddelde van 3,9 m/s (N 4,5) was na 1950 alleen vorig jaar lager geweest met 3,7 m/s. De Kooy met 4,9 m/s (N 5,5) en Vlissingen (5,4 m/s tegen normaal 5,9) passen in het landelijke beeld. Stormen ontbraken dan ook. De sterkste windvlaag werd gemeten op 13 maart op Vlieland: 28 m/s. Het hoogste uurgemiddelde bedroeg 20 m/s (8 B) en werd geregistreerd in IJmuiden en op Vlieland op 25 maart. Vlieland was ook de plek met het hoogste seizoengemiddelde van 6,7 m/s. Qua windrichting kende maart een wisselend beeld (vrij veel zuid, weinig

oost) en hetzelfde geldt voor april, maar dan met wat meer noordoostenwind. In mei was de verdeling redelijk normaal. Dat alles resulteert in een gemiddelde luchtverplaatsing van 0,5 m/s uit zuidwest (N 0,8 uit WZW).

Zonneschijn en straling

Op alle vijf hoofdstations eindigde de lente qua zonneschijn op een derde, vierde of vijfde plaats en was het vorig jaar nog zonniger. Overal was er een overschot aan zon, landelijk gemiddeld zelfs meer dan 150 uren en alle drie de maanden droegen daar aan bij.

Tabel 5. Zonnigste lentes (De Bilt; 1901-nu)

2025	809
2020	792
2022	731
2026	723
2011	686

Maart gaf overal een flink zonoverschot, goed verdeeld over de drie decades. Voor april geldt hetzelfde, maar met een flinke nadruk op de derde decade, die in De Bilt met 121 uren recordzonnig verliep.

Tabel 6. Zonneschijn (extremen)

hoogste aantal uren		
maart	223	Hupsel
april	268	Rotterdam
mei	303	De Kooy
laagste aantal uren		
maart	196	Lauwersoog
april	243	Twenthe-vv
mei	228	Maastricht-vv

Tabel 7. Zonneschijn De Bilt

aantal uren / zonloze dagen			
maart	214	(+75)	0 (-4)
april	263	(+74)	1 (0)
mei	245	(+28)	0 (-2)
lente	723	(+177)	1 (-6)

Het landelijk decaderecord kwam met 122 uren zon op naam van Vlissingen. De meimaand kende een minder zonnig tijdvak (tweede decade landelijk 24 uren zon tekort), maar de derde decade verliep weer stralend met een afwijking van +55 uren. De Bilt telde maar één zonloze dag, een evenaring van het record uit 2017. Heino en Nieuw Beerta kwamen tot vijf, maar veel plaatsen hadden ze helemaal niet. Daarentegen waren er veel meer heldere dagen ($\geq 80\%$ zon) dan

Tabel 8. lente 2026		Temperatuur							max ≥		min < uren		W- Neerslag		dagen				Bedekking		Weercijfer				
		max	gem	min	ho. max	la. min			20	25	0	18+	get. Tot.	ho. etm	0.1	1	10 gem	zl	zo gem	≤ 4	≥ 8				
Laaksum	4*-A-24	14,3	10,5	6,5	27,0	5	0,9	4	10	2	0	129	7,4	98	12	5	33	24	1	3,4	1	28			
Lemmer	3*-B-18	15,3	10,3	5,7	28,5	5	-0,0	3	13	4	1	157	9,8												
Heerenveen	1*-A-24	15,0	9,9	4,1	28,5	5	-1,0	3	11	4	10	136	8,0	101	10	5	35	24	1	4,2	1	19	6,5	16	30
Schettens	4*-A-18	14,4	9,8	4,9	27,0	5	-1,0	4	10	4	7	116	4,7	91	12	5	31	22	2				6,5	8	27
Delfzijl	2*-C-18	15,4	10,2	5,6	31,7	5	-0,1	3	14	6	1	146	10,9	127	18	5	40	26	3	5,7			7,9	6	61
Bilthoven-N	2*-C-18	16,9	11,3	6,4	31,8	5	-1,6	3	17	10	1			98	15	3	29	19	1				8,1	4	63
Woudenberg		17,2	11,0	5,1	33,1	5	-1,9	3	19	9	6	223	20,6	117	19	3	27	21	2	4,7			7,0		
Nieuwerk a/d IJssel	1*-E-18	17,1	11,8	7,2	32,4	5	0,3	3	19	10	0	228	33,3	103	13	3	30	19	3						

normaal. Dat aantal varieerde van 34 te De Kooy tot 25 in Westdorpe. De Bilt had er 27 tegen 15 normaal en 43 vorig jaar.

De totale globale straling bedroeg in De Bilt 151,7 kJ/cm² (N 123,3) en dat was sinds 1956 alleen hoger in 2020 en vorig jaar. April boekte een maandrecord. Landelijk was de hoogste dagsom voor Nieuw Beerta op 29 mei met 3.024 J/cm² en de laagste waarde werd op 13 maart op Twente-vv gemeten (240 J/cm²).

Sneeuw en onweer

Voor de derde lente op rij kwam er in De Bilt geen sneeuwval voor. Landelijk bleef het aantal sneeuwdagen beperkt tot vier, alle in de laatste maartweek, maar het stelde niet veel voor.

Tabel 9. Onweer (extremen)

	hoogste aantal dagen	
maart	5	Plaatselijk Zeeland
april	2	Plaatselijk
mei	6	Westdorpe
lente	11	Twenthe-vv

Tabel 10. Dagen onweer Nederland

maart	8	(+3)
april	3	(-5)
mei	15	(+3)
lente	26	(0)

Het landelijk aantal onweersdagen was met 26 normaal, maar De Bilt had er slechts drie tegen zeven normaal. In april kwam nauwelijks onweer voor. De uitgebreidste situaties waren op 2 mei (zuiden), 3 mei (noordoosten), 29 mei (west-midden-oost) en 31 mei (Achterhoek en Zuid-Limburg).

Luchtdruk

De gemiddelde luchtdruk bedroeg in De Bilt 1018,9 hPa (N 1015,4) en liep uiteen van 1019,1 hPa in Brabant tot 1018,6 hPa in het noordwesten. Voor het laatst in 2022 was de luchtdruk gemiddeld hoger. Maart en in nog sterkere mate april werd beheerst door hogedrukgebieden en pas rond half mei was er een wat langere periode met lage druk. De tweede meidecade kende een afwijking van - 7 hPa, maar de derde compenseerde dat weer (+ 9 hPa). De hoogste druk werd gemeten op 25 mei te Eelde en bedroeg 1033,4 hPa; de laagste waarde kwam van Hoorn (Ters.) op 25 maart met 991,6 hPa.

Neerslag

Met landelijk gemiddeld 119 mm tegen 159 normaal was het een droge lente, zij het in veel mindere mate dan vorig jaar (70 mm). In het oosten en hoog Limburg was het plaatselijk wat natter dan normaal, maar vooral het zuidwesten en midden van het land kenden een flink tekort aan neerslag. Ook De Bilt bleef met 93 mm ver beneden het langjarig gemiddelde (159 mm). Extreme etmaalsommen kwamen niet voor.

Maart was gemiddeld aan de droge kant en kende droge periodes van 2 tot 10 en van 16 tot 24 maart. April verliep uitzonderlijk droog. In Biervliet (ZE) viel geen meetbare neerslag, wat eerder alleen in april 2007 op meerdere plaatsen was voorgekomen. Met gemiddeld 8 mm was april alleen in 1976 en 2007 droger geweest. De grootste maandsom, 28 mm te Maastricht-vv, was na 1900 maar vijf keer lager geweest, voor het laatst in 2020. Mei kwam na een natte tweede decade, vooraf gegaan en gevolgd door een

Tabel 11. Districtsgemiddelden

Waddeneilanden	104	-31
Fryslân-vasteland	101	-50
Groningen	123	-33
Drenthe	123	-43
Overijssel	137	-28
Veluwe	128	-48
Oost-Gelderland	149	-15
Betuwe	127	-35
Utrecht	109	-57
Flevoland + IJsselmeer	106	-46
Noord-Holland (excl. Texel)	100	-50
Zuid-Holland	105	-53
Zeeland	101	-51
Westelijk Noord-Brabant	138	-28
Oostelijk Noord-Brabant	128	-32
Limburg-laag	136	-17
Limburg-hoog	178	+6
Nederland	119	-40

Tabel 12. Natste en droogste plaatsen

Vaals	LI	203
Oost-Maerland	LI	192
Denekamp	OV	188
Woold	GE	187
Epen	LI	184
Noorbeek	LI	184
Ginneken	NB	183
Lochem	GE	181
Maastricht-vv	LI	180
Schinnen	LI	179
Ubachsberg	LI	176
		•
		•
		•
Anna Paulowna	NH	79
Nij Beets	FR	78
De Kooy	NH	77
Kreileroord	NH	77
Petten	NH	77
Westkapelle	ZL	76
Cadzand	ZL	76
Noordgouwe	ZL	74
Brouwershaven	ZL	73
Middelburg	ZL	73
Vrouwenpolder	ZL	73
Haamstede	ZL	68

droge periode, tot een normale gemiddelde maandsom. Het kustgebied was het droogst, het oosten en zuidoosten het natst. De neerslagduur, normaal in De Bilt 140 uren, kwam daar nu lang niet aan

Tabel 13. Relatief natst / droogst

Oost-Maarland	LI	+36
Denekamp	OV	+32
Lochem	GE	+18
		•
		•
Drachten	FR	-79
Nij Beets	FR	-81
Putten	GE	-85

toe. Er werden 67 uren neerslag geregistreerd (vorig jaar 61) en daarmee zit De Bilt in de laagste categorie. Hoek van Holland kwam niet verder dan 61 uren, terwijl Maastricht als hoogste op 117 uren uitkwam.

Het aantal droge dagen (< 0,1 mm) was met 63 in De Bilt (N 51, vorig jaar 72) na 1900 maar vier keer hoger geweest. Putten en Wijk bij Duurstede hadden er 66, het Drentse Eext kwam als laagste op 42 droge dagen. Het aantal dagen met ≥ 1 mm varieerde van 32 in Denekamp en Zuid-Limburg tot 19 op diverse plaatsen. De Bilt had er 21 tegen 28 normaal. Dagen met ≥ 10 mm waren er op veel plaatsen helemaal niet en nergens waren er meer dan zes. De laatste keer dat De Bilt er, net als nu, nul had, was in de lente van 1991.

Diversen

De relatieve vochtigheid bedroeg in De Bilt gemiddeld 70% tegen 76 normaal en de laagst gemeten waarde was 13% te Woensdrecht op 1 mei. Het aantal ADS-dagen lag in De Bilt met 36 veel hoger dan normaal (20) en was maar twee keer hoger, in 2007 en vorig jaar. De gemiddelde zeewatertemperatuur bij Den Helder lag met 10,6 °C anderhalve graad boven normaal, maar net iets lager dan vorig jaar (10,9).

Een warme, droge, zonnige lente met een soortgelijke zomer in het vooruitzicht. Juichende toeristen, tevreden horeca, iedereen blij. Of toch niet?

Bronnen

- www.knmi.nl
- VWK
- Klimaatarchief KY / HZ

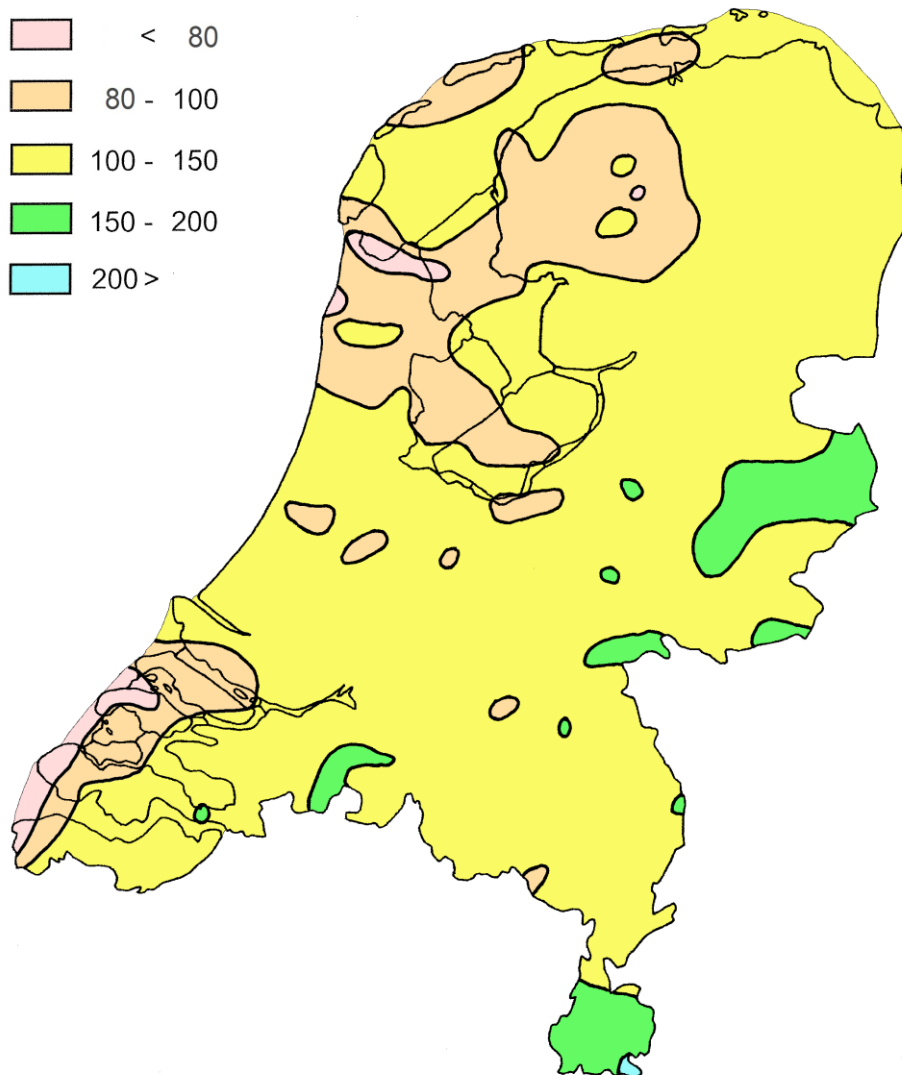

Fig. 10 Neerslag

Gemiddeld	119
Normaal	159
Vaals	203
Haamstede	68

Tabel 14. Neerslag

	maart	april	mei	lente	normaal
landgemiddelde	52	8	59	119	159
afwijking	-7	-35	+1	-40	
neerslagduur (De Bilt)	33	4	31	67	140
afwijking	-23	-35	-14	-73	

Tabel 15. Neerslag (extremen)

	hoogste maandsom	laagste maandsom	hoogste etmaalsom (datum)
maart	79 Apeldoorn	31 Petten	27 (30) Oosterbeek
april	28 Maastricht-vv	0 Biervliet	15 (19) Maastricht-vv
mei	119 Denekamp	24 Haamstede	37 (05) Lochem